

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Slidrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Jeruzalem in het hart

En laat Jeruzalem in uw hart opkomen.

Jeremia 51 : 50-b.

In de laatste profetie van Jeremia gaat het over de ineenstorting van het machtige Babylonische rijk en het herstel van Juda. Die twee zaken horen bij elkaar. De ondergang van Babel zou de bevrijding betekenen van het volk dat daar in ballingschap werd vastgehouden.

Toen Jeremia daarover sprak, leek dit alles ondenkbaar. Babel veroverde het ene land na het andere, het leek onoverwinnelijk. Wat betekende dan toch dat kleine Juda bij die geweldige wereldmacht? Maar voor de Heere is niets onmogelijk. Het was voor Juda, en dan heel bijzonder voor het overblijfsel naar de verkiezing der genade niet afgelopen. Het was wel een onwaardig volk, ze waren niet voor niets uit het land der vaderen verbannen. Maar de Heere liet dat overblijfsel toch niet los. Voor een korte tijd was er wel een kleine toorn over dat volk gekomen, maar de Heere zou zich met eeuwige goedertierenheid over hen ontfemen. Dan zou alles weer nieuw worden. Het volk zou terugkeren naar hun land. De muren van Jeruzalem zouden herbouwd worden. De dienst des Heeren in het heiligdom zou weer hersteld worden. Dat alles zou gebeuren omdat de Verlosser tot Sion zou komen.

Jeremia, die door de Geest Gods geleid werd, heeft over dit alles gesproken in het geloof. Het ware geloof is wel eens vergeleken met een verrekijker die de dingen van veraf naderbij brengt voor het oog. Zo zag Jeremia door het geloof het morgenrood van de nieuwe dag, en daarvan moest hij spreken. Daarbij had hij Sion lief om des Heeren wil. Om dit alles wekte hij bij voorbaat de mensen die verbannen waren op, om niet in Babel te blijven: „Gij ontkomenen van het zwaard, gaat weg en blijft niet staan, gedenkt aan de Heere van verre, en laat Jeruzalem in uw hart opkomen”. Maar.... dat overblijfsel zou bezwaren kunnen maken. Zij zouden kunnen zeggen dat zij dat grote heil niet waardig waren. „Wij zijn beschaamd geworden, omdat uitlandsen over de heiligdommen van des Heeren huis gekomen zijn” (vs. 51). Zij zouden dus kunnen zeggen: Alles wat ons overkomen is, het is heel erg, maar het is onze eigen schuld, want wij hebben God op het hoogst misdaan! Voor die erkenning was alle reden. Die erkenning is dan ook kenmerkend voor hen die eigen onwaardigheid voor God leerden kennen, maar die anderzijds toch ook haken naar het heil des Heeren. Ja, die door de Heere Zelf daartoe gelokt en genodigd worden kennen smart, zijn erover beschaamd dat zij de Heere hebben onteerd en beledigd. Die erkenning is dus wel op zijn plaats, is zelfs onmisbaar, maar toch zijn zulken, hoe onwaardig en schuldig ook, voorwerp van Gods welbehagen. Het heil over Sion komt uit dat welbehagen op Sion is toch van God begeerd. De Heere ziet Sion aan in Christus, en alleen om Hem zullen onwaardige Sionieten door heil verheven worden. Daarom worden zulke onwaardigen opgewekt: sta naar dat heil. Hoop op de Heere. Laat Jeruzalem in uw hart opkomen.

Jeruzalem is in de Schrift ook een beeld van de Kerk des Heeren van de nieuwe bedeling. En vanuit deze tekst komt dan ook de opwekking: Laat dát Jeruzalem in uw hart opkomen. Maar dan rijzen er meteen nieuwe vragen: is er dan zoveel begeerlijks aan dat Jeruzalem? Is de bruidskerk des Heeren niet zwart? Heeft zij niet ontzaglijk veel gebreken? Let eens op de schier eindeloze versplintering en verdeeldheid. De een weet het nog beter dan de ander en men steekt dat ook niet onder stoelen of banken.

Let eens op de daarmee gepaard gaande dorheid en dodigheid. Nogmaals, is dat Jeruzalem zo aantrekkelijk? Dit alles is maar al te waar, er schuilt wat kaf onder het koren; een ieder steke in dat opzicht echter de hand maar in eigen boezem. Maar toch, de Heere heeft aan dat Jeruzalem, aan het overblijfsel naar de verkiezing der genade, Zijn Naam verbonden. Hij ziet dat overblijfsel toch aan in Christus, en vergeten wij het toch niet dat de levende kerk volmaakt is in Hem die het Hoofd is. De Heere heeft Zijn kerk lief uit vrijmachtig welbehagen, en het verheerlijkt Hoofd van die kerk neemt het in de hemel voor haar op. Zou het ons dan niet passen om het goede voor de kerk des Heeren te zoeken en medeliden te hebben met haar gruis? (ps. 102). Laten wij ten deze toch letten op het voorbeeld dat Jeremia hierin gaf. Hij gaf niet af op dat volk dat het zo slecht voor de Heere had afgebracht. Hij had dat volk toch lief, om 's Heeren wil, en wekte daarom op: Laat Jeruzalem in uw hart opkomen.

Vanuit die liefde tot Jeruzalem, wij bedoelen daarmee de kerk des Heeren, is er ook een taak ten opzichte van elkander. Jeremia had kunnen denken: De Heere zal in gunst aan Jeruzalem gedenken, Hij zal Sions muren herbouwen, dat heeft Hij immers geopenbaard. Welnu dan zal daarom het volk er ook wel komen. Maar zo heeft hij toch niet gedacht. Hij was in dat opzicht niet lijdelijk maar hij sprak de mensen op hun verantwoordelijkheid aan. Hij wist dat velen gevaar zouden kunnen lopen om in Babel te blijven. Velen zouden er een nieuw bestaan opbouwen en zouden het er nog betrekkelijk goed krijgen. Maar zo werd de weg voor hen geëffend om uiteindelijk opgenomen te worden in het heidendom. En zo is het velen gegaan. Zij verlangden ten laatste niet meer om terug te keren naar het land der vaderen, naar de herbouw van stad en tempel, naar herstelling in de gunst van God. Vooral tot hen richtte Jeremia zijn dringende oproep: Laat Jeruzalem in uw hart komen.

Ook nu zijn er velen, heel velen met wie het in dat opzicht niet goed staat. Bij velen, zij worden ook in onze kringen gevonden, is er een hang naar de wereld, zij zijn in veel opzichten de wereld gelijkvormig geworden. Daar heeft ieder die Jeruzalem, die de kerk des Heeren liefheeft, de roeping om vooral hen die driegen achter te blijven in het Babel van deze wereld, niet los te laten, maar hen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid voor hen en voor hun kinderen. Om vooral ook met warmte en liefde de zalige dienst des Heeren aan te prijzen die nog nooit iemand die van harte deze dienst verkoos, heeft verdrotten. Om hen op te wekken: Laat Jeruzalem in uw hart opkomen.

En u, hebt u Sion, hebt u Jeruzalem lief? Dat is kenmerkend voor ieder die uit God geboren is. Het is zo noodzakelijk om in deze

Van de administratie

We hebben in de afgelopen 3 weken weer 8 nieuwe abonnees kunnen inboeken, terwijl we f 150,- aan giften ontvingen, waarvan één van f 100,-. Hartelijk dank hiervoor en dit geldt natuurlijk ook hen die nieuwe abonnees opgaven.

Het doet ons goed als velen aan ons blad denken op verschillende manieren. Enkele weken geleden ontvingen we een legaat van f 10.000,- ten behoeve van de uitgave van ons blad. Het deed ons goed. We hebben ook nog een vraag aan u. Wie kan ons helpen aan het adres van C. Landman, die gewoond heeft Dorpsweg 3, 3212 LC Biert (Simonshaven)? Het blad is nl. al enkele keren terug gekomen met de mededeling „verhuisd”.

Tot slot kunnen we nog vermelden dat de opbrengst van de ontmoetingsdag in Kampen f 9014,70 bedroeg. Daarbij komt een bedrag van f 886,45 koffiegeld. Ook kwam er in een busje voor de school van Dundas en Hamilton nog een bedrag van f 186,20. Dus totaal kwam er meer dan f 10.000,- binnen. Ook hiervoor onze hartelijke dank. Laten we echter met al onze dank eindigen in de Bron van al de weldaden en vragen of Hij ons dat Goed wil schenken dat nimmermeer vergaat.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350. A.B.

gevaarlijke tijd te luisteren naar het bijbels vermaan: Heb de wereld niet lief noch hetgeen van de wereld is, want zo iemand de wereld liefheeft, de liefde Gods is in hem niet. Maar, laat Jeruzalem in uw hart opkomen.

Wijlen Ds. Sneep.

Onze 22e ontmoetingsdag

1

Op zaterdag 29 augustus j.l. kwamen weer vele vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand samen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Kampen.

Het was somber weer toen we van huis gingen en onderweg naar Kampen kregen we regen. Maar de lucht klaarde op. Het werd schitterend weer. Dat is wel niet het voornaamste, maar toch wel van betekenis vooral met het oog op de pauze. Buiten naast de kerk waren stoelen geplaatst. Daar stonden ook de gediensstigen om de bezoekers van koffie en frisdrank enz. te voorzien. Die van verre kwamen konden al vóór het begin van de morgensamenkomst wat gebruiken. Er waren weer velen gekomen uit alle oorden van het land. Het ruime kerkgebouw was vrijwel gevuld toen we zouden beginnen.

Om half elf deden we van de kansel enkele mededelingen. Waarbij we woorden van dank richtten tot de kerkeraad voor de beschikbaarstelling van het gebouw, tot de kosten en alle medewerkers.

We zongen daarna Ps 27:3 en 7 gezamenlijk. We lazen Handelingen 27:13-32 en gingen voor in gebed.

We richtten een woord van welkom tot de bezoekers, jongeren en ouderen en tot de sprekers en spraken de begeerte uit dat de Heere een goede dag mocht geven.

Naar aanleiding van vs 25 spraken we nog het een en ander.

Paulus spreekt daar tot mensen aan boord van het schip, dat in de storm is, in gevaar van schipbreuk. Zelf had Paulus veel tegen. Allereerst zichzelf: Hij zegt elders: ik ellendig mens, wie zal mij verlossen.... enz. Hij had ook de godsdienstige massa van het volk

tegen. Die vervolgde hem ten dode. Ook de overheid had hij tegen, want die had hem gevangen genomen en op transport naar Rome gesteld, omdat hij zich op de keizer had beroepen. Daar was dan bij gekomen die grote storm, waardoor ook Paulus in levensgevaar was. En in hoeveel stormen was Paulus al geweest! Wat van Paulus gezegd moet worden geldt voor de kerk des Heeren en voor elk kind van God. Er is vaak heel veel tegen, van binnen en van buiten.

Maar Paulus had meer voor. Hij had alles mee. Hij kon zeggen: zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft... Paulus was van God bemind, in de tijd geroepen. Hij mocht in de dienst des Heeren arbeiden en velen tot zegen zijn. Hij mocht ook hier bemoedigend spreken. De Heere had hem Zelf bemoedigd. Daarin zien we ook de kerk des Heeren. Van haar geldt wat van toepassing is op Paulus en op al Gods kinderen. Er is wel allerlei nood, lijden, vervolging, maar de Heere is met hen. God zendt Zijn Zoon, geeft Hem over. Christus komt in alle lijden. Hij overwint. Hij bemoedigt: In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar heb goede moed. Ik heb de wereld overwonnen. Hij gaat mee in de stormen. Hij troost en sterkt.

Dit is nog van belang. Alles spant samen om het werk des Heeren te vernietigen. Er zijn stormen waarin de kerk dreigt ten onder te gaan. Maar de Heere bemoedigt de Zijnen, zoals Paulus dat de mensen deed aan boord van dat schip in nood: zij zouden allen behouden aan land komen.

Dat mag ook nu tot bemoediging zijn. De Heere staat er voor in, dat al de Zijnen behouden aan de oever der eeuwigheid komen. Ondanks alle stormen en dan zal er stof zijn tot dank en aanbidding.

Na het zingen van Ps 69:13 krijgt Ds. H. C. van der Ent gelegenheid om te spreken. Hij doet dat op zijn eigen frisse wijze. We vermelden hier niets van wat hij gezegd heeft, want de spreker heeft zelf voor een samenvatting gezorgd, die men elders in dit nummer vindt. Er werd met aandacht geluisterd. Aan het einde van zijn rede liet Ds. van der Ent zingen Ps. 118:7 en 8. Onder het zingen werd gecollecteerd.

Ds. A. Baars sprak een slotwoord over Jeremia 31:9a: zij zullen komen met gevee en met smekingen zal Ik hen voeren. Een van de dingen — aldus de spreker — die aangevochten worden is de leer van de verkiezing en verwerping. Al eeuwen lang. Je leest er niet zoveel over, maar als u meeluistert zult u merken dat de leer van verkiezing en verwerping steeds meer wordt verzwegen. Dat is het grootste gevaar. Ook in onze tijd. Als we de verkiezing verzwijgen nemen we het hart uit de kerk weg en daar is de dood.

Juist de verkiezing laat ons zien, dat zondaren zalig worden in een weg, waarin alleen God de eer krijgt. De verkiezing is een bron van onuitputtelijke troost. Dat vinden we ook in onze tekst. Dat heeft alles met verkiezing te maken. Zie het verband. Dat groepje mag terugkeren, omdat de Heere gezegd heeft: Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde. Het is alleen de liefde Gods, waardoor ze uit de banden der ballingschap worden bevrijd. Deze is altijd de oorzaak dat zondaren terugkeren met smeking en gevee. Vanwaar dat verdriet en geweën? Omdat zij tegen God hebben gezondigd. Het gaat niet alleen om de beroving hunner goederen, of omdat ze met schande overloden zijn. Maar omdat iets leeft: wij hebben gezondigd en gedaan wat kwaad was in Uw oog. Droefheid over je zonden, dat je God kwijt bent. Is dat werkelijkheid? Dan voelt u wat deze woorden zeggen. De ware droefheid is een zaak tussen de Heere en U.

Er is droefheid ook omdat de Heere zolang met Zijn goedheid gevolg heeft. Is u wel eens klein onder die goedheid geworden? Dan ga je belijden alles verzondigd te hebben en toch kun je de troon der genade niet loslaten. Waar ware verootmoediging is gaan zondaren tot de Heere uit. Daar zit eeuwigheidskracht achter. Zij zullen komen. De reden dat deze mensen tot God gaan is, dat Eén gezegd heeft: Zie Ik kom. Voordat één zondaar een gedachte aan God had, heeft Deze gezegd: Ik kom om Uw wil te doen. Hij is naar deze aarde gekomen om verloren schapen te zoeken. Dat heeft Hem wat gekost. Hij is de Goede Herder. Hij gaat het verloren schaap na en ziet het verstrikt. De Herder daalt af en bevrijdt het. Hij is gekomen. Hij is geschol-

den en beschimpt en tot in de hel afgedaald om zondaren te verlossen. Als je daar in leven iets van ziet word je verbroken. Dan ga je smeken en wenen. Als je Hem ziet worden de zonden bitter. Alleen, omdat Hij gekomen is zullen zij komen. Ook nu, met verdriet en rouw, met diepe belijdenis.

U zegt: mijn hart is zo hard. Ik kan het niet verbreken. Als dat zo is vergeet dan niet, dat er Eén is, Die uw hart verbreken kan. Belijd het eerlijk voor de Heere: ik kan het niet, maar wil U op mij neerzien. In het bloed van Hem, Die gekomen is ligt liefde, genade en kracht. Dan word je klein. Dan word je zondaar voor God.

Zij zullen komen, want de Heere trekt met koorden der eeuwige liefde. Hij breidt Zijn handen uit tot de grootste der zondaren. Zou dan uw schuld te groot zijn? Wel ziende op uzelf. Maar Hij heeft nog nooit iemand afgewezen. God wil om Christus wil trekken uit de macht van Satan en zonde en daarom is er in het leven van hen nooit meer roem in de mens, hun geloof, hun bevinding, maar alleen in Hem. Gij zijt tot mij gekomen. Het is alleen in Hem, de Geliefde, Die komt om Gods wil te doen. Daarom zal de kerk straks niets overhouden dan: Gij zijt het waard alle eer en aanbidding te ontvangen, want Gij hebt mij getrokken.

In Zijn eeuwige verkiezing ligt het vast. Een ontzaglijk wonder, de verkiezing, het hart van de kerk. Laten we het nooit vergeten.

Ds. Baars gaat voor in gebed. We zingen Ps. 22:12 en 16. De pauze is aangebroken.

B.

Samenvatting van het gesprokene op de Bewaar het Panddag te Kampen op zaterdag 29 augustus 1981, door Ds. H. C. v.d. Ent, te Dordrecht.

Sprekende Galileërs:

Ziet, zijn niet alle deze, die daar spreken, Galileërs? Hand. 2:7b

Geliefde vrienden en vriendinnen,

Daar zijn in het kerkelijke leven bijzondere dagen. Ik denk ten eerste aan de zondagen. Die zijn iedere keer weer de eerste dag van de week. Dan toch wordt gedacht aan het heerlijke feit dat de Heere Jezus Christus uit de doden is opgestaan. Als dit niet herdacht kon worden, dan zouden alle mensen moeten verloren gaan. Gelukkig daarom dat deze dagen er mogen zijn, en nog gelukkiger zijn diegenen die de door God gegeven rustdagen recht mogen beleven.

Vervolgens zijn er de feestdagen, zoals het kerstfeest, de goede vrijdag, enz. Dan komen de heilsfeiten, die van zo rijke betekenis zijn, bijzonder onder de aandacht. Wie de Heere Jezus Christus heeft leren kennen, Die op al deze dagen in het middelpunt staat, zou ze niet graag willen missen. Ze getuigen van het heil dat God bereid heeft voor helwaardige zondaren, waarom ze Hem dan ook van harte liefhebben.

Als derde in de soort van de bijzondere dagen zou ik willen noemen de „Bewaar het Panddagen”. Ze zijn al vele malen gehouden en dan 2 maal per jaar. In de regel gebeurt dat in het voorjaar in Sliedrecht en in het najaar in Kampen. Deze namen zijn voor de regelmatige bezoekers bekende klanken geworden. Het bijzondere van deze dagen is hierin gelegen dat mannen en vrouwen, jongens en meisjes uit alle oorden van het land bij elkander komen om samen te luisteren naar het Woord van God, dat dan verkondigd wordt overeenkomstig de oude Gereformeerde beginselen die ons lief zijn. Deze dagen worden lang van te voren aangekondigd door middel van advertenties, die dan tegelijkertijd als een opwekking dienen om deze dagen te bezoeken. Deze advertenties worden door een gespreid publiek gelezen. De sprekers worden steeds met name genoemd.

Daar wij ons ook thans weer geroepen zien om tot u het woord te voeren, zijn we bij het zoeken naar en het denken over een tekst getroffen door wat er staat in Hand. 2:7b: „Ziet, zijn niet al deze, die daar spreken, Galileërs?”

Deze tekst begint met het woordje „ziet”. Zo hebben de bezoekers op de Pinksterdag te Jeruzalem elkander opmerkzaam gemaakt op die mensen die daar toen het woord voerden. Degenen die dat zeiden waren ook zeer verschillend van afkomst en aard. Het zou ons niet verwonderen als er onder de

velen die de aangekondigde Panddag met hun sprekers via een advertentie onder de aandacht hebben gekregen, dezelfde opmerking zouden maken: „Ziet, zijn niet alle deze, die daar spreken, Galileërs?”

Inderdaad, die daar spraken waren Galileërs. Het waren mensen afkomstig uit de landstreek Galilea. Het was min of meer een achtergebleven gebied. Degenen die daar vandaan kwamen stonden over het algemeen niet hoog genoteerd. Vanuit Jeruzalem keek men wat uit de hoogte op die mensen neer. De woorden van Nathanaël vertolkten wel een algemeen gevoel. „Kan uit Nazareth iets goeds zijn?” (Nazareth lag ook in Galilea.) Joh. 1:47.

In dat verachte Galilea was Jezus uit de hemel, via Bethlehem en Egypte, te Nazareth komen wonen. Daar woonden degenen die door God waren uitverkoren tot zaligheid en tot verkondigers van de weg der zaligheid. Dat is een wonder van vrije genade. Want zij hadden de Heere niet uitverkoren. Zij zouden uit en van zichzelf nooit naar de Heere hebben gevraagd. Maar de Heere had hen uitverkoren.

Dit is nog Gods manier van handelen. „Want gij ziet uwe roeping, broeders, dat gij niet vele wijzen zijt, naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen; maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou, en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen; en het onedele der wereld en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is te niet zou maken; opdat geen vlees zou roemen voor Hem”. 1 Cor. 1:26-29.

Als elke spreker, die op zichzelf maar een eenvoudig mens is, zich zo mag zien, als door God uitverkoren, niet alleen tot de zaligheid, maar ook om het evangelie van vrije genade te verkondigen, dan is dit voor de spreker echt om er klein onder te worden. Het is dan voor de luisteraar een prikkel om te horen wat zij te zeggen hebben. Of liever = Wat God door hen te zeggen heeft. Want ook ten deze geldt: Wie u hoort, die hoort Mij, en wie u verwerpt, die verwerpt Mij; en wie Mij verwerpt, die verwerpt Hem, Die Mij gezonden heeft”. Luc. 10:16.

„Ziet, zijn niet alle deze, die daar spreken, Galileërs?”

De Galileërs, eenvoudige mensen, waar niemand het van verwacht zou hebben, hebben gesproken. En wát hebben zij gesproken? Zij hebben niet gescholden op het Sanhedrin dat dit de Heere Jezus zo schandelijk behandeld en mishandeld had. Daar hadden zij lang en breed over uit kunnen weiden. Want zij hadden het gezien en gehoord, terwijl zij er toen machteloos tegenover stonden.

Zij hebben ook niet staan klagen over de dode geestelijke tijd waarin zij leefden, dat het namelijk op de kerkelijke akker uit die tijd toch zo droevig gesteld was. Want de „leraars in Israël” verstonden niets van de geestelijke zaken, die God naar Zijn vreeverbond aan en kinderen bekend maakte.

hebben ook niet zichzelf staan te beklagen, dat zij er toch maar niets aan konden doen. Want wat moet je met twee zwaarden beginnen tegenover een bende die gewapend is met zwaarden en stokken, lantaarnen en fakkelen. Zij hebben nog veel minder zichzelf op de borst geslagen, om daarmee te betuigen dat zij, ondanks hun verkeren in de minderheid, zich zo flink hadden gedragen. Om zodoende toch nog iets van hun eer te redden, daar zij allemaal waren gevlucht. Niets van dit alles werd gehoord.

Geliefde vrienden, het zou een vruchteloze dag zijn, wanneer wij ons op deze paden zouden begeven, en u niets anders zouden laten horen dan hoe droevig het gesteld is op de kerkelijke akker in het jaar 1981. Niet dat daar geen kennis van dient genomen te worden, maar dan zeker niet van uit een zekere zelfverhevenheid, alsof wij beter zouden zijn. Een ieder dient de oorzaak van de kerkelijke ellende niet bij een ander te zoeken, maar bij zichzelf. En de belijdenis past ons, en mocht die eens leven in ons aller hart:

Wij hebben God op 't hoogst misdaan;
Wij zijn van 't heilspoor afgegaan,
Ja wij, en onze vaders tevens.
Verzuimend alle trouw en plicht,
Vergramden God den God des levens,
Die zoveel wonderen had verricht.

„Ziet, zijn niet alle deze, die daar spreken, Galileërs?”

Die daar spraken waren mensen, vervuld met de Heilige Geest. Die was naar des Heeren belofte overvloedig over hen uitgestort. God vervult altijd Zijn beloften. Daar is nog nooit een van Zijn woorden op de aarde gevallen. Ik prijs u gelukkig als u uit bevinding daar iets van weten mag. Zij waren aangedaan met kracht uit de hoogte. Luc. 24:49. Daar hadden zij te Jeruzalem op moeten wachten. Want God maakt alle dingen schoon op Zijn tijd. Niet op onze tijd. Een zaak die nogal eens vergeten wordt. Leefden wij ten deze maar dicht bij het Woord, de kerk zou met haar voorgangers en leden minder ver van huis zijn. Dit zij niet alleen gezegd aan ons eigen kerkelijk adres, doch dit geldt alle kerken, op welke wijze zij zich ook gereformeerd noemen.

„Ziet, zijn niet alle deze, die daar spreken, Galileërs?”

Zij spraken datgene wat de Geest hun gaf uit te spreken. Zij deden dat op een zodanige wijze, door de Heilige Geest geleid, dat elke hoorder hen kon verstaan. Want een iegelijk van hen hoorde hen in zijn eigen taal spreken. Wat er gezegd werd was voor een ieder zonder meer duidelijk.

Zo dient er ook nu nog gesproken te worden. Niet met dure woorden, maar eenvoudig, zo dat een ieder het begrijpt, of hij nu uit Groningen of Middelburg komt. Of hij uit Den Helder of de Achterhoek komt, we hebben tenslotte allemaal hetzelfde nodig. Zij verkondigden de grote werken Gods. Daar gebruikte Hij deze verachte Galileërs voor. En daar wil de Heere nu nog eenvoudige mensen voor gebruiken. Wij pretenderen geen apostelen te zijn. Want die zijn er maar twaalf geweest. Wij leven nu in de tijd, waarvan Paulus spreekt in Ef. 4:11. „En Dezelve heeft gegeven sommigen tot apostelen en sommigen tot profeten en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot „herders en leraars”.

De sprekers nu, hier te Kampen, zijn herders en leraars. De echten kennen ook iets van de vervulling des Geestes en dat aangedaan zijn met kracht uit de hoogte. Als dat niet het geval zou zijn, dan deden zij wijs als zij spoedig over zouden gaan tot een andere staat des levens, waar zij geen gevaar lopen om zielen te misleiden voor de eeuwigheid.

Als zij iets van die vervulling mogen kennen, van die kracht die de Heere in zwakheid volbrengen wil, dan spreken zij ook niets anders dan over „de grote werken Gods”. Want des HEEREN werken zijn zéér groot. En wie ooit daarin zijn lust genoot, doorzoekt die ijverig en bestendig....

Wij kunnen slechts een kleine greep doen, uit alles wat gezegd is. Het ging over de Heere Jezus Christus, de van God gegeven Zaligmaker en dat aan een mensengeslacht, verloren in schuld. Dat is zulk een groot werk dat de eeuwigheid er voor nodig is, om dat werk te bewonderen.

En deze Heere Jezus Christus, de Zaligmaker van zondaren, werd als zodanig niet geëerd, noch begeerd. Integendeel. Als men Hem aanzag, was er geen gedaante noch heerlijkheid in Hem te bekennen, waarom men Hem zou begeren. Zij hebben in hun geestelijke blindheid Hem veracht, ja uitgeworpen, gekruisigd en gedood. En Deze, Die door hen gedood was, is door God opgewekt. Hij Die overgeleverd is om onze zonden is opgewekt tot onze rechtvaardigmaking. Het is alles geschied opdat verklaarde vijanden van God en Zijn Christus, met God verzoend zouden kunnen worden. En dan zonder dat God in een van Zijn deugden daarbij schade zou behoeven te lijden.

De schuld werd deze „vrome mensen” onder de aandacht gebracht. Want als er geen schuld is, wat moet men dan met Jezus doen?

„Ziet, zijn niet alle deze, die daar spreken, Galileërs?”

Het gesproken woord was God verheerlijkend en de zondaar vernederend. Het viel, door de werking des Heiligen Geestes — vergeet dat vooral niet — bij velen (niet bij allen) in een goede aarde. Want als zij dit hoorden werden zij verslagen in het hart. Het werden mensen in nood. Mensen waar de blijde boodschap van vrije genade terecht kwam als water op een dorstig land. Zij kwamen tot geloof in die Enige Naam, die onder de hemel tot zaligheid gegeven is, en door Dewelke ook wij moeten zalig worden. Vergeet dat laatste ook vooral niet. Want we

leven zoveel eeuwen later. We leven in een andere tijd. Maar de Heilige Geest leidt de kerk nog op geen andere wijze dan Hij het altijd gedaan heeft. Aan de schuldvergeving gaat nog altijd de schuldbeleving vooraf. Wie niet van schuldbeleving wil weten, hoe zal hij ooit van schuldvergeving kunnen spreken? Daarom hebben wij, die vandaag hier spreken, geen andere boodschap u te brengen dan de apostelen in hun tijd hebben gebracht. Want er is geen ander Evangelie, dan het evangelie van Jezus Christus en Die gekruist. En wordt dit nu door ons verstaan? Dat is de grote vraag, die niemand naast zich neer mag leggen. Want anders zou het kunnengebeuren dat we elkander weer ontmoet hebben, wat op zichzelf een aangename zaak kan wezen, doch als we de Heere niet hebben ontmoet, dan gaan we weer zoals we gekomen zijn. Misschien al zuchtend en klagende over alles en nog wat, behalve over onze zonden. En als dat niet aan de orde komt, dan blijft de Heere Jezus Christus voor ons een verborgenheid.

Wanneer we echter, door de toepassende werking van de Heilige Geest onze schuld mogen zien, dan doet de Heere nooit half werk. Hij brengt niet een zondaar in de schuld, voor wie ook niet de verlossing bereid is. In door schuldbesef getroffen en verslagen harten wordt ook het geloof gewerkt dat een oog buiten zichzelf leert slaan op de dierbare Borg en Zaligmaker, Die alles volbracht heeft, wat door mij en u nooit volbracht zo kunnen worden. En wie alles dan door het geloof, als een gans verlorene in zichzelf, in Jezus en Zijn werk mag rusten, die kan gerust naar huis gaan en die eindigt niet in die Galileërs die gesproken hebben, want dat zijn tenslotte maar mensen van gelijke beweging gelijk alle anderen. Doch dan eindigt men te samen in Hem, van Wie de kerk zingt:

De HEER is mij tot hulp en sterkte;
Hij is mijn lied, mijn psalmgezang;
Hij was het, Die mijn heil bewerkte
Dies loof ik Hem mijn leven lang.
Men hoort (dan) der vromen tent

weergalmen
Van hulp en heil ons aangebracht
Daar zingt men blij met dank'bre
psalmen:

„Gods rechterhand doet grote kracht”.
Gods rechterhand is hoog verheven;
Des HEEREN sterke rechterhand,
Doet door haar daàn de wereld beven
Houdt door haar kracht Gods volk in stand.

Ik zal door 's vijands zwaard niet
sterven,
Maar leven en des Heeren daàn,
Waardoor wij zoveel heil verwerven,
Elk tot Zijn eer doen gadeslaan.

Ps. 118:7,8

DE DORDTSE LEERREGELS Les 63.

HOOFDSTUK V.

Artikel 2.

We lezen aldus:

„Hieruit spruiten de dagelijkse zonden der zwakheid en ook aan de allerbeste werken der heiligen kleven gebreken. Hetwelk hun gestadig oorzaak geeft om zich voor God te verootmoedigen, hun toevlucht tot de gekruisigde Christus te nemen, het vlees hoe langer hoe meer door de Geest des gebeds en heilige oefeningen der Godvruchtigheid te doden en naar het eindperk der volmaaktheid te zuchten, totdat zij, van dit lichaam des doods ontbonden zijnde, met het Lam Gods in de hemelen zullen regeren”.

Zo heeft God een volk geroepen tot de gemeenschap van Zijn Zoon „naar Zijn voornemen”. Dat is naar Zijn eeuwige Raad. En God's raadsbesluit over de verkiezing van Zijn Kerk is onveranderlijk. Daarin ligt dus de zaligheid van al Gods kinderen vast!

Ook hun „verlossing van de heerschappij der zonde”.

Welnu, zo kunnen Gods kinderen dan ook niet van de genade, hen geschonken, vervallen, zoals de Remonstranten leren.

Zou dit „vallen uit de genadestaat” bestaan, dan zou dus God Zelf Zijn raadsbesluit kunnen terugnemen en zou daarmee ook het verlossingswerk van Christus gedeeltelijk ten uitvoer worden gebracht. Ja, dat zou dan ook gelden van de „wedergeboorte”, als het werk van de Heilige Geest. Neen! En het

„voornemen Gods” én het werk, zowel van Christus als van de Heilige Geest, ligt eeuwig vast.

Daarom kan er dus geen afval der heiligen zijn, maar een „VOLHARDING” van hen.

Maar alhoewel ook de „verlossing van de heerschappij der zonde” vast ligt in het werk van Christus, wat de „verwerving” dezer verlossing betreft, wat aangaat de TOEPASSING ervan, zo geschiedt deze in dit leven „niet ganselijk”, zoals we lezen in artikel I. En vandaar schrijven onze vaders in artikel II:

„En hieruit spruiten de dagelijkse zonden der zwakheid” en „kleven ook aan de allerbeste werken der heiligen gebreken”. Ditzelfde lezen we ook in het „avondmaals-formulier”, namelijk:

„Daarom al is het, dat wij nog vele gebreken en ellendigheid in ons bevinden”. En:

„Maar dagelijks met de zwakheid van ons geloof en de boze lusten van ons vlees te strijden hebben”.

Ook in ons „Doopsformulier” wordt gesproken over de zonden der zwakheid: „En als wij somtijds door zwakheid in zonden vallen”.

O zeker, dat is beslist niet met hun volle instemming. O neen, zij zouden het juist zo anders willen, dat is: volmaakt voor de Heere leven! Zij „jagen hier ook naar”, zoals Paulus belijdt.

Maar helaas, zij moeten ook belijden met Paulus: „Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet”. Rom. 7:18. En: „Zo vind ik dan deze wet in mij: Als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt”. (vers 21).

Ja, dit alles „drukt hun schouders naar beneden” (Ps. 38:4).

Dan komen hier ook vanzelf de **bestrijdingen** op af. Het zijn de drie doodvijanden van de kerk, die „niet ophouden, haar aan te vechten”, zo staat er in Zondag 52 naar aanleiding van de zesde bede van het gebed „Het onze Vader”.

Ach, wat kan het dan donker worden, vooral na genoten aangename tijden van vertroosting.

Toen „christen” uit „Bunyan's christenreis” het zo goed had gehad in het paleis „Liefelijkheid”, kwam hij in het dal der „verneder-ring”. En daar kwam een groot monster op hem af, Apollion. Deze riep hem dreigende toe: „Terug, terug naar de stad des verderfs”. Hierna ontstond een worsteling met Apollion. Maar christen mocht hem met „het zwaard des Geestes” verslaan.

Nu zult u vragen: er staat toch in I Johannes 3:9 „En hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren”.

We hebben hierbij te denken aan de tweërlei natuur, die Gods kind heeft, nadat het wedergeboren is. Het is de „twee-mens”, waarvan Paulus spreekt in Efeze 4:22-24, namelijk „de oude mens, die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding” en in vers 24:

„En de nieuwe mens aandoen, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid”.

Zo is er dus een strijd tussen de oude natuur en de nieuwe. En nu bedoelt de apostel Johannes met „En hij kan niet zondigen” de nieuwe natuur. Dat beschrijft Paulus weer Romeinen 7:17 en 18a: „Ik doe dan datzelfde nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont. Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont”. „Mijn vlees”, dat is dus de „oude” natuur.

Daarom is er steeds een strijd tussen de beide naturen.

En nu heeft de Heere Zijn heilige bedoeling ermee, wat betreft het feit, dat God de zonde **bestuurt**. Daarom is die strijd ook zo heilzaam. Ons artikel noemt drieërlei motieven, namelijk:

Ten eerste: Dat zij geeft een gestadige oorzaak tot verootmoediging;

Ten tweede: Het toevluchtnemen tot Christus en in de derde plaats: het doden van het vlees en heilige oefeningen tot Godvruchtigheid met een verlangen naar de volmaaktheid.

Allereerst dan iets over „een gestadige oorzaak tot verootmoediging”. We herinneren aan de bekende uitdrukking: „Genade maakt klein”. Paulus maakt gewag hiervan in II Korinthe 12:7, waar hij schrijft:

„En opdat ik mij door de uitnemendheid der openbaringen niet zou verheffen, zo is mij

gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans, dat hij mij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zou verheffen".

Driemaal had de apostel gebeden om wegneming van die doorn, maar de Heere sprak tot hem: „Mijne genade is u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht". En dan voegt hij er nog aan toe:

„Zo zal ik dan liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone".

Hier vinden we de **tweede** oorzaak, waarom de Heere die werkingen van het „vlees", het inwonend bederf, toelaat, ja, bestuurt. Het is 't **TOEVLUCHT NEMEN TOT CHRISTUS**. Er staat: „Tot de gekruisigde Christus".

Dit wijst **vanzelf** niet op het zogenaamde „crusifix" van de Roomse kerk, maar op de verdienste van Christus. Hij moest gekruisigd worden, om voor Zijn volk „de vloek der wet" weg te dragen en van de toorn Gods te bevrijden.

O, wat wordt die Borg **dierbaar** in Zijn kruislijden en kruis-dood, wanneer het als „gebetene van de ~~dood~~ op Christus mag zien door het geloof!

Wat komt dan de liefde van Christus het hart te verootmoedigen.

Hebt u dat wel eens mogen ervaren, gelezer(es)? En is dit niet een kostelijke vrucht van de strijd tegen het „vlees" vanwege de **SMET** der zonde en betreffende de „aanvechtingen" van de drie dood-vijanden?

Zeker, de schuld der zonde is door Christus voor al de Zijnen geheel verzoend en weggenomen. „De schuld Uws volks hebt G' uit Uw boek gedaan", zo mag de Kerk zingen uit psalm 85. O, rijke zekerheid, welke door het geloof wordt gekend en genoten!

Maar de „dagelijkse zwakheden en gebreken" kleven de „allerheiligsten" nog gedurig aan en daarover hebben zij ook telkens verzoening nodig. Het is de „erfsmet" der zonde, die in dit leven niet geheel wordt weggenomen.

Zij is als het onkruid, dat steeds voort tiert en waartegen Gods kind steeds de strijd heeft aan te binden. Het is die „onzalige fontein, die altijd weer de onreinheid opgeeft".

Maar ook dat is de oorzaak, steeds de toevlucht tot de gekruisigde Christus te nemen en de reinigende kracht van Zijn dierbaar bloed in te roepen en erin te delen. Want zelf kunnen zij de erfsmet, de gebreken en ellendigheden van hun oude natuur, niet de baas zijn. Daarom geeft ons artikel een **derde** oorzaak aan tot bestrijding van die zwakheden en gebreken, namelijk:

„Het vlees hoe langer hoe meer door de Geest des gebeds en heilige oefeningen der Godvruchtigheid te doden en naar het eindperk der volmaaktheid te zuchten".

Zo zijn dus het „gebed" en de „Godvruchtigheid" heilzame middelen tot doding van „het vlees".

Neen, Gods kinderen mogen geen „antinominianen" zijn, door te redeneren: „Laat ons de ~~gebed~~ opdat de genade te meerder worde". In dit verband redeneert men helaas zo gemakkelijk in valse lijdelijkheid: och, dat is maar m'n verdorven vlees.

O neen! Het zal voor hen blijven gelden, wat we al geciteerd hebben uit het antwoord in onze „Heidelberger" ten opzichte van de bede: „Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze", namelijk:

„Dewijl wij van onszelf also zwak zijn, dat wij niet één ogenblik zouden kunnen bestaan en daartoe onze doodvijanden, de duivel, de wereld en ons eigen vlees, niet ophouden ons aan te vechten; zo wil ons toch staande houden en sterken door de kracht Uws Heiligen Geestes, opdat wij in deze geestelijke strijd niet onderliggen, maar altijd **sterke wederstand doen, totdat wij eindelijk ten ene male de overhand behouden**".

Ook de „Godvruchtigheid te beoefenen" is een gezegend middel tot de doding van het vlees.

Daarom is nalatigheid en slapheid ten deze zo nadelig. Dan leidt dit tot een verachtering in de genade. Zo moest de apostel getuigen in Hebreeën 12:4: „Gij hebt nog tot de bloede toe niet tegengestaan, strijdende tegen de zonde".

Maar kunnen zij die Godvruchtigheid beoefenen in eigen kracht? O neen! Daarom zullen zij gedurig de toevlucht moeten nemen tot de gekruisigde Christus. Ja, ook

om te staan, om te zuchten en te verlangen naar de volmaaktheid: zonder zonde eeuwig voor God te leven. En dat zal zijn, wanneer zij „van het lichaam des doods ontbonden zijnde, met het Lam Gods in de hemelen zullen regeren".

Welnu, het is alles door de werking van de Heilige Geest. Want ook de Geest verlangt naar de volmaaktheid van Gods kinderen. Hoor maar!... „En de Geest en de bruid zeggen: Kom!"

Zal de grote verdrukking dan eerst nodig zijn, om de bruidkerk tot dit sterke heimwee-vol verlangen brengen?

v.L.

De school

We bedoelen de school van Dundas en Hamilton. Velen in ons land leven met deze school mee. Dat doet ons goed. Maar het is nog veel meer voor het bestuur van de school een oorzaak van blijdschap en dankbaarheid. Regelmatig zijn er giften en collecten binnengekomen, die tezamen een groot bedrag uitmaken. Toen we eind juli j.l. weer naar Canada gingen was er weer een bedrag van f 2000,— binnengekomen. We ontvingen nog van iemand die onbekend wilde blijven een bedrag van f 700,— en verder van andere onbekenden nog giften van f 50,—, f 25,— en nog eens f 25,—. Daardoor konden we in totaal een bedrag van f 2800,— aan het bestuur overhandigen, wat een grote verrassing was. Het was nog niet zo lang geleden, dat we een bedrag van f 10.000,— overgemaakt hadden.

Toen we in Canada waren hebben we een bezoek aan de school gebracht. De uitbreiding van het gebouw was in volle gang. Uitwendig is alles al zo'n beetje voltooid. De muren zijn opgetrokken, het dak is gereed. Inwendig moet er nog veel gebeuren. Er wordt zoveel mogelijk met vrijwilligers gewerkt om de kosten te drukken. Toch zullen die in totaal wel ongeveer 200.000,— dollar bedragen. Er was al een bedrag van 150.000,— dollar beschikbaar. Dat betekende dus nog een tekort van ongeveer 50.000 dollar. Er werd in de beide kerken voor dit doel gecollecteerd. Dat bracht rond 15.000,— dollar op. Dat is stellig een hoog bedrag, vooral als men bedenkt, dat de gewone exploitatie van de school elk jaar grote financiële offers van de leden van de schoolvereniging vraagt. Daarom ziet men er tegen op om de bouw verder te financieren met geleend geld, ook al omdat de rentestand zo hoog is, namelijk al ongeveer 23% per jaar! Men wil zich liever de eerste tijd wat behelpen om te voorkomen dat de financiële verplichtingen door de te betalen rente nog hoger worden.

Wanneer er uit Holland niet zoveel geld was binnen gekomen was het niet mogelijk geweest de uitbreiding tot stand te brengen. Zo verzekerde men mij uitdrukkelijk. Daarom is het geld voor dit doel goed besteed. Het schoonmaken en schoonhouden van het gebouw geschiedt door vrijwilligers. Als de verbouwing ver genoeg gevorderd is en de school weer begint moeten de vrouwen aan het werk. We kregen de indruk, dat alles spontaan en uit liefde gebeurt.

In bovengenoemd bedrag van f 2000,— is begrepen een gift van f 200,— van mw G en een gift van f 25,— van mw B.

Na onze terugkomst uit Canada ontvingen we al weer per giro een bedrag van f 30,— van Fd. H voor uitbreiding van de school en per bank een gift van f 200,— van mw K. Voor alles hartelijk dank.

B.

Doe mij recht

Al een hele poos geleden handelde ergens iemand in een kerkelijke gemeente, die behoorde tot een gemeenschap van Gereformeerde signatuur, in strijd met de daar geldende kerkorde en de Schrift.

Er was een ander iemand, die zich daardoor zeer bezwaard gevoelde en naar de kerkelijke rechter ging om een uitspraak te doen ten einde verder kwaad te weren.

Het verging die iemand als de weduwe in de gelijkenis. De rechter wilde haar geen recht doen, maar zij bleef hem lastig vallen en tenslotte luisterde die rechter en deed haar recht. De welwillendheid van de kerkelijke rechter was slechts ten dele gewonnen. Daarom ging die iemand naar een meerdere kerkelijke rechter in de verwachting dat hem daar recht gedaan zou worden, maar dat liep op een teleurstelling uit.

Er waren namelijk raadgevers van de mindere kerkelijke rechter, die het met zijn uitspraak niet eens waren. Zij gingen ook naar die meerdere kerkelijke rechter toe om te voorkomen dat aan die iemand recht gedaan zou worden. Zij kwamen met een begeerlijk lokaas. Daar beet die rechter in en meteen zat hij gevangen. Toen moest hij natuurlijk een beslissing nemen zoals hem voorgezegt werd. Daarna werd hij in vrijheid gesteld om verdere rechtzaken te behandelen.

De mindere rechter kreeg een ernstig verwijt te horen. Deze had onzorgvuldig gehandeld. Hij had wel uitgesproken, dat er door die eerste iemand in strijd met Gods Woord en de kerkelijke bepalingen was gehandeld, maar hij had die uitspraak niet met bewijzen uit de Heilige Schrift gestaafd. En de arme man, die als die weduwe bij die meerdere rechter gekomen was, opdat er recht gedaan zou worden, kreeg te horen, dat de rechter zijn zaak niet in behandeling kon nemen. Die man moet zich wel gevoeld hebben als die weduwe, die weer vergeefs bij de rechter aanklopte. Het was ook maar een arme weduwe.

De meerdere kerkelijke rechter had naar goede raadgevers moeten luisteren. Dan was er aan die arme man recht gedaan.

Het geval interesseert mij.

Ik las wat Prof. Dr. H. Bouwman schrijft in zijn handboek over het Gereformeerde kerkrecht, deel 2, blz. 55/56, namelijk het volgende:

De regel is en moet zijn, dat allen zich houden aan wat in een vergadering met de meeste stemmen is vastgelegd. Slechts in twee gevallen verliest het besluit zijn geldigheid, namelijk wanneer het bewezen worde te strijden tegen het Woord Gods, of tegen de artikelen in de Generale Synode genomen, zolang deze niet door een andere Generale Synode zijn veranderd. Deze bepaling is ten dele in 1578 en voor het tweede deel in 1581 in de kerkenordening opgenomen, en in de volgende redacties overgenomen.

Gods Woord bindt absoluut. Wanneer een besluit in strijd is met Gods Woord, mocht het niet worden genomen, en genomen zijnde mag het niet worden uitgevoerd. Maar dat moet bewezen worden. Het mag maar niet een voorwendsel zijn, maar een ernstig opkomen voor Gods Woord.

In verband hiermee is het goed de vraag te stellen: **Moeten niet alle artikelen in de Kerkenordening aan Gods Woord ontleend worden?** Deze vraag werd door de kerken van Keulen op de synode van Emden (vr. 2) gedaan. De synode antwoordde, „dat die dingen welke de consciëntie aangaan, met Gods Woord moeten bevestigd worden, maar die geene die de ordening der kerken aangaan of middelmatig zijn, moeten tot zulk een noodzakelijkheid niet gedreeven worden". Deze vraag stond ook in verband met een bezwaar, dat van de zijde van Holland gerezen was, dat men door zulk eene synode te doen samenkomen zou komen tot menscheninzettingen. Alleen Gods Woord moest binden. Buiten Gods Woord had men niets nodig. Om die reden sprak de synode uit, dat men niet alle zaken in de kerkenordening met Gods Woord behoefde te bewijzen, maar dat men in de zaken, die de consciëntie raken, aan Gods Woord gebonden was. De kerkelijke ordinantiën moesten zich wel gronden op Gods Woord, maar behoeften juist niet met teksten bewezen te worden. Hetzelfde antwoord gaf ook de synode van 1578 (Part. vr. 1). Enkele teksten geven niet alle gegevens der Schrift, die in een synodaal besluit, handelend over een niet-middelmatige zaak, worden uitgedrukt, weer. Daarom mag men er wel teksten bijzetten, mits men maar bedenkt, dat deze teksten niet al de gegevens der Schrift weergeven.

Tot zover Bouwman. Het was dus niet nodig, dat de rechtelijke uitspraak met teksten werd bevestigd. De mindere rechter heeft zich gehouden aan de kerkorde en die rust op Gods Woord. In artikel 31 van de kerkorde welke in die kerkelijke denominatie van kracht is, lezen we, dat hetgeen bij meerderheid van stemmen uitgesproken wordt, voor vast en bondig zal worden gehouden, tenzij bewezen wordt, dat dit in strijd is met het Woord van God of met de artikelen door de Generale Synode vastgesteld.

Een apart onderzoek, zoals de onbevredigde raadgevers zouden willen en wat ook in de uitspraak van de meerdere rechter naar voren komt, is geheel overbodig.

Stel u voor dat dit anders zou zijn. Dan kunnen er allerlei dingen gebeuren, die in de strijd zijn met de kerkorde, die nergens met schriftuurlijke bewijzen aankomt. Bij voorbeeld, een gemeente zou een predikant uit een ander kerkverband kunnen beroepen. Nog een paar voorbeelden. Een predikant kan elke willekeurige persoon bevestigen in het ambt van dienaar des Woords. Een predikant kan in een ander kerkverband voorgaan zonder inachtneming van kerkelijke bepalingen. Zelfs een vrouw kan ongehinderd in het ambt worden gesteld. In de praktijk zijn er legio andere gevallen denkbaar. Mocht iemand bij een kerkelijke rechter bezwaar tegen een dergelijke handelwijze maken, dan zou in overeenstemming met de uitspraak van de meerdere rechter als antwoord gegeven kunnen worden: bewijs maar dat er is gehandeld in strijd met de Heilige Schrift, wat in verschillende gevallen niet mogelijk zou blijken. Dan is het hek van de dam en is het voortbestaan van een kerkelijke gemeenschap niet meer mogelijk.

Het is anders naar het kerkelijk recht dat steeds in die denominatie gegolden had. We willen weer het woord geven aan Prof. Bouwman, die verder schrijft:

Wie moet het nu bewijzen dat een besluit in strijd is met Gods Woord? Volgens de vroegere opvatting moest de bezwaarde dit aantonen. Het moest een ernstig gemoedsbezwaar zijn. Op grond van dit bezwaar hebben de Reformatoren hun verzet tegen de Roomsche hiërarchie volkomen rechtvaardig geacht, zonder het besluit van een concilie af te wachten. „Men moet Gode meer gehoorzaam zijn dan den menschen” (Hand. 5:29). Zo spreekt ook onze Ned. Geloofsbelijdenis, Art. 7. Al is het in het algemeen waar — zoals Prof. Kleyn zegt — dat men beginnen moet met aan de meerdere vergadering zich te onderwerpen, deze onderwerping is niet mogelijk, wanneer men voor zich zelf bewezen acht, dat Gods Woord de naleving van hetgeen goed gevonden is, verbiedt. De Roomschen beweerden, dat de synoden hadden te beslissen wat naar Gods Woord was, en dat de leden en de plaatselijke kerken zich daaraan moesten onderwerpen, doch de Gereformeerden zeiden dat „men geener

menschen schriften, hoe heilig zij geweest zijn, mag gelijkstellen met de goddelijke schriften, noch de gewoonte met de waarheid Gods”. Het ligt voor de hand — zoals Voetius zegt — dat de kerk of de persoon, die bezwaard is, behoort aan te tonen, dat het besluit der meerdere vergadering niet is conform de H.Schrift.

Prof. Bouwman gaat nog verder en zegt dan op blz. 59: De besluiten der meerdere vergaderingen dragen dus een bindend karakter. Slechts in twee gevallen verliest het besluit zijnde geldigheid, namelijk, wanneer het bewezen worde te strijden tegen Gods Woord of tegen eene bepaling in de Kerkenordening.

Die arme weduwe hield vol. Dat is ook hier van belang.

B.

Verslag van de afscheidsdienst van Ds. Baars

Vrijdagavond 28 augustus nam Ds. A. Baars afscheid van zijn gemeente te Urk, wegens vertrek naar de Gemeente van Dundas in Canada.

In een stijlvolle dienst bediende hij nog eenmaal als eigen herder en leraar het Woord uit Samuel 7:12 deze woorden: Samuel nu nam een steen en hij zeide: „Tot hiertoe heeft ons de Heere geholpen”.

Het thema van de preek luidde: De steen der hulpe, Eben-Haëzer, verdeeld in drie punten, stemt 1e tot verootmoediging; 2e tot verwondering; 3e tot verwachting.

Ondanks de afwijkingen van het verbondsvolk, dat de Heere verliet en de afgoden nawandelde, verloorste hen de Heere van de Filistijnen op het gebed van Samuel en om het offer dat werd gebracht, nadat het volk zich verootmoedigd had.

Samuel richtte deze steen op ter herinnering aan de uitredding des Heeren, opdat deze daden niet zouden worden vergeten.

Zo mogen ook wij ons wel verootmoedigen als prediker en gemeente voor de Heere, ziende ook op de daden des Heeren in de afgelopen zeven jaar en dienen ook wij onze gedenstenen op te richten, aldus Ds. Baars.

Dan is het de Heere Die Is, Die Was en Die

Blijft ook wanneer een predikant en een gemeente moeten scheiden.

Dat moet dan ook leiden tot verwondering, want dan kan de Heere dat alleen doen om **HIET** offer dat eenmaal is gebracht op Golgotha.

Dan mag er ook verwachting zijn voor dat volk dat het van de Heere blijft verwachten. Na het zingen van psalm 118:7 werd Ds. Baars toegesproken door Ds. J. Brons namens de classis Zwolle. Hij dankte hem voor alle arbeid in het classicale ressort gedaan.

Vervolgens sprak Ds. M. C. Tanis namens alle vrienden, dat is aldus Ds. Tanis geen afzonderlijke vriendenkring, maar dat zijn allen die Gods naam ootmoedig vrezen, dat dwars door kerkmuren heen, hij wenste Ds. Baars en gezin Gods zegen en bescherming toe.

Als laatste sprak ouderling A. Koffeman namens kerkeraad en gemeente, er zijn banden gevallen aldus Koffeman die zullen blijven, tijdelijke banden kunnen breken; dan is het meestal: Uit het oog uit het hart, maar wanneer er banden vallen met eeuwigheidswaarde die kunnen wel rekken maar zullen nooit breken.

U hebt u vrij gemaakt vervolgde hij verder, want u hebt ons het Leven en de dood voorgehouden, de twee lijnen die ons vanuit de schrift tegenkomen. Vaart wel, vaart eeuwig wel.

Vervolgens sprak hij nog enige woorden tot mevrouw Baars en de ouders van Ds. Baars, en sprak de wens uit dat het hun wel mag gaan.

Op zijn verzoek werd de fam. Baars staande toegezongen psalm 17:4, in iets gewijzigde vorm.

Ds. Baars dankte hierna voor de gesproken woorden en sprak ook zijn dank uit voor de aanwezigheid van afvaardiging van de burgerlijke overheid, deputaatschappen, plaatselijke kerken, classis-gemeenten e.a.

Dit verslag is te danken aan de medewerking van de scriba van de kerk van Urk, die bereid was dit verslag te maken.

Ds. Baars hoopt D.V. op 11 of 14 september a.s. met zijn gezin naar Canada te vertrekken. Wanneer de bevestiging in Dundas zal plaats vinden kon hij mij op de ontmoetingsdag nog niet mededelen.

B.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (77)

18. Het vierde bezoek van Mr. Bourne (3).

Mijn eerste gebed was om de bijzondere hulp van de Heere, dat Hij onze zaak zou verdedigen, dat Hij naar voren zou willen treden als een machtig man tegen hen die ons vervolgen, dat ze beschaamd mochten worden en terugkeren van hun verlangen om ons kwaad te doen en dat de valse getuigen die oprijzen niet zouden kunnen bewijzen, **dat alles hetzelfde is.** „O, Heere, de zonen van Eliab verklaren dat wij te veel op ons nemen, want, zeggen ze, wij zijn even heilig als gij en even bekwaam om te spreken; en als ze tot de orde geroepen worden dan komen ze daartegen in verzet en weten ze zeker, dat hun weg recht is. Dat het U mag behagen hun te tonen wie aan Uw zijde staat en wie Gij verkoren hebt en tot U doet naderen. O, Heere, ze klagen, dat wij hen van het land dat vloeit van melk en honing gebracht hebben en hen in de wildernis gelaten hebben. Gij weet wat hun voorgesteld is, de uiterste onmogelijkheid van het verkrijgen en behouden van het leven van Christus in de ziel zonder het dagelijks kruis en zelfverloochening. O, Heere, bescherm Uw **kleinen, die vol zorgen zijn en U aankleven, dat ze bewaard mogen worden in de dag van de strijd**”.

Toen begon ik mijn preek over Openb. 22 bij het tiende vers beginnend: „Verzegel de woorden der profetie van dit boek niet”, de tijdingen zijn vreselijk; als de Heere aan onze zijde is zullen wij het weten door onze geestelijke gehoorzaamheid aan Zijn Woord. De Geest wordt in het licht gesteld als een berisper, en als we de genade vinden om onder het Woord te vallen, wordt ons gezegd, dat daarin de weg des levens is; maar als we denken dat we het beter weten en onszelf zoeken te handhaven in iets dat in strijd is met de eenheid van Gods kerk, zal dit oordeel ons treffen: „Wie onrecht doet, dat hij nog onrecht doe, en wie vuil is, dat hij nog vuil worde”; en hoe zal zo iemand de Zaligmaker ontmoeten in de dag des oordeels? Het kwaad begint met **eigendunk en hoogmoed des harten, zeggende: We weten het net zo goed als gij.** Dan zijn ze beledigd en vermeerderen hun overtreding door het vergif rond te strooien en ze scheiden zich gauw af. Zo komt de tijd van het ziften voordat u er erg in hebt en de sterken onder u zullen het openbaar maken, dat u niets dan kaf bent. Dit komt allemaal omdat u het niet verdragen kon onderwezen te worden. Maar anderen kunnen vertellen van de grote troost die ze in het horen van deze waarheid vinden, daar de Geest een gedurige berisper is en tegelijkertijd hen naar de

geopende Fontein leidt. Zo zien zij hun gevaar en worden zij door de genade van de Heere Jezus genezen.

„Gezegend zijn zij, die Zijn bevelen doen”, maar hoe weinig zijn er die deze geestelijke gehoorzaamheid betonen. Velen zeggen het, maar weinigen doen het. Ik heb sommigen gekend, die gedurende zeven jaren in gezinsmoeilijkheden verwickeld waren en er nog in verward zijn, zonder de minste toename van geestelijk begrip of enig zoet teken dat zij daar baat bij hebben, en dat alles wegens gemis aan geestelijke gehoorzaamheid aan het Woord van God. Een eigen wil en eigen weg houden hen geheel gevangen en weerhouden hen ervan te verkondigen of in de kerk van God te brengen de heerlijkheid en eer van de genade des Heeren tot stichting van Zijn volk. Daarom blijven ze vandaag zoals ze zeven jaar terug waren nog steeds in de oven en nog onder de heerschappij ervan.”

Het is mogelijk, dat Mr. Bourne bij deze beschrijving zijn eigen vrouw voor ogen had, want de uitgever van zijn **Brieven** vertelt ons in een voorwoord, dat al was zij een godvrezend persoon en ondervond zij van tijd tot tijd genadige verlichtingen, ze veel in het duister wandelde door het bezet zijn met besommeringen en gemis aan onderwerping aan de hand van God tot kruisiging van haar natuurlijke wil. Mr. Bourne schrijft verscheiden malen over zijn gekwelde dochter, die onze trots ervan langs gaf, daar haar geestelijke ziekte zo nu en dan terugkeerde en het was mogelijk dit wat moeilijk voor Mrs. Bourne te verwerken was. De uitgever beschrijft haar weg als zeer verschillend van die van haar zeer gezegende levensgezel, terwijl haar natuurlijke aanleg ook zeer tegengesteld was aan de zijne. Maar, voegt hij er aan toe, zij was een ander voorbeeld van Gods krachtadige roeping, niet, zoals in dit geval, openlijk beleden tot troost en stichting van velen maar toch waargenomen en erkend door hen die meer intieme omgang met haar hadden. Hoe duidelijk laat dit zien, dat genade niet is een reflectie noch een infectie van een ander, maar persoonlijk wordt uitgewerkt volgens het karakter dat God aan elk van Zijn volk gegeven heeft. Want we kunnen er van verzekerd zijn, dat Mr. Bourne veel in gebed is geweest over de houding van zijn vrouw in moeilijke omstandigheden, toch kon hij haar niet de troost geven, die hij er zelf in vond.

Om met de preek verder te gaan. „Gezegend zijn zij, die het Woord gehoorzamen. Zij alleen hebben recht op de boom des levens en mogen ingaan door de poorten in de stad. Maar hoevelen schijnen dichtbij die poort te komen en we ontvangen hen in liefde, omdat we hen daar zo dichtbij zien, maar, helaas, keren zij zich af.

BOEKBESPREKING

Boeken van T. Wever - Postbus 59 - Franeker.

We kunnen hierbij de herdruk van verschillende boeken aankondigen. De meeste ervan hebben we vroeger in ons blad besproken. Dat geldt niet van de boeken van Ds. Veldkamp, maar van hem hebben we andere boeken gerecenseerd.

Het gaat om de volgende werken:

1. Ds. H. Veldkamp: **Die knopen ontbindt**

(over het boek Daniël) en: **De boer uit Tekoa** (over het boek Amos). De prijs van beide boeken is gebonden f 25,50.

Boeken van Ds. Veldkamp behoeven niet te worden aanbevolen, ze bevelen zichzelf aan. Deze predikant schreef verklaringen van verschillende bijbelboeken op een voortreffelijke wijze. We behoeven het heus niet in alles met hem eens te zijn om toch te erkennen dat deze schrijver de Schrift wilde laten spreken en dat hij deze op een

eenvoudige wijze uitlegde. Hij had een bijzondere gave om de lezers van zijn werken te boeien. Dat geldt ook de verklaring van de Heidelberger Catechismus, die onder de naam Zondagskinderen verscheen en verschillende herdrukken beleefde. Ook bovengenoemde boeken zijn verschillende keren herdrukt, van het eerste is het de 8e en van het tweede de 6e druk. Dat treft te meer, omdat Ds. Veldkamp al in 1956 is overleden. Een bijzondere aanbeveling is hier geheel overbodig.

Vervolg van het bericht

**aan de Ouders
van de leerlingen**

van scholen, aangesloten bij de
**Vereniging voor
Gereformeerd Schoolonderwijs**

De Besturen, Hoofden der scholen en onderwijskrachten zijn druk doende om de opbouw te realiseren van de Stichting Begeleidingscentrum Gereformeerd Schoolonderwijs (B.G.S.). De inspanningen hiervoor zijn meer dan de moeite waard, want het gaat om

Gereformeerde Schoolbegeleiding van bijna 20.000 kinderen

Er zijn reeds 2 deskundige medewerkers in functie.

Vanaf D.V. januari 1982 hopen we met een achttal ervaren vakmensen uit onze kring de scholen van dienst te kunnen zijn.

Wij houden U op de hoogte.

Stichting Begeleidingscentrum

Gereformeerd Schoolonderwijs

Het Bestuur van de VGS bestaat uit de volgende personen:

Voorzitter: Ds. M. Golverdingen,
's Gravenzande;

Secretaris/penningmeester:

A.L. de Boo, Delfgauw;

Ds. H.G. Abma, Putten;

J. Boers, Rijssen;

C.N. van Dis, 's Gravenhage;

Ds. K. de Gier, 's Gravenhage;

Drs. G.E. op 't Hof, Vlaardingen;

W. Hoogendijk, Krimpen a/d IJssel;

W. van 't Hul, Nunspeet;

W. Kleinbloesem, Rotterdam;

A. Maljaars, Goes.

NERVEUS? GESPANNEN?

Geheel plantaardige Zenuwtabletjes! Werken rustgevend en ontspannend.
Kuur voor een maand f 15,-.

Tevens uit voorraad leverbaar meer dan 40 kruidenmengsels o.a. Aambelen, Bronchitis, Bedwaten, Bloedzuiverend, Blaas en Urine, Borst en Hoest, Dikke darm.
Kuur voor een maand f 12,50.

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetstraat 5, 2011 WL Haarlem
Tel. 023-312882, b.g.g. 023-324606
Postgiro 190609

Stichting „Reformatische Hulpactie Woord en Daad”

Het comité Rotterdam van bovenvermelde stichting hoopt op D.V. zaterdag 12 september a.s. een zang- en orgelavond te beleggen in de Grote of St. Laurenskerk. Medewerking aan deze avond zal worden verleend door:

- Mannenkoor „Ethan” te Yerseke o.l.v. Rijk J. Rijkse
- Arie J. Keijzer: hoofdorgel
- Adriaan Verhoef: transeptorgel
- Maks van Middelkoop: trompet
- Ton Plieger: trombone

De avond zal geopend en gesloten worden door Ds. B. de Romph, Chr. Geref. predikant te Vlaardingen. Ds. G.S.A. de Knecht, Ned. Herv. predikant te Huizen, hoopt een meditatie te houden. De aanvang is om 19.30 uur; de kerkdeuren gaan open om 19.00 uur. De toegang is vrij. Iedereen is van harte welkom. Het comité.

JOH. CALVIJNSCHOOL VEENENDAAL

Gevraagd:

In verband met ziekte van één der collega's wordt aan onze school voor zo spoedig mogelijk gevraagd

een onderwijzer(es)

(liefst met ervaring)

Een eventuele benoeming zal voorlopig van tijdelijke aard zijn, met in de nabije of iets verdere toekomst grote kans op vast.

Sollicitanten dienen te behoren tot één der in de school participerende kerken, nl. de Chr. Geref. Kerk of de Geref. Gem. (syn).

De school wordt voorts ook bezocht door kinderen uit gezinnen behorende tot: Ger. Gem. Ned., Herv. Geref. en Oud-Geref.

Voor inlichtingen kunt U bellen naar het hoofd der school, dhr. J.v.d. Brink, tel. 08385-21069 (huis) of 10680 (school). Sollicitaties vóór 12 sept. a.s. te richten aan de secr., dhr. A. Polder, Regentesselaan 58, 3905 GX te Veenendaal.

LET OP !!!

Door directe import van de wereldberoemde RODGERS ORGELS enorme prijsverlagingen.

Dealer van. **IMPORTEUR VAN RODGERS ORGELS**

- * JOHANNES * hoge inruil
- * VISCOUNT * landelijke service
- * OMEGAN * franco thuis door heel Nederland
- * e.a. merken

Deze orgels kunt u beluisteren en bespelen in onze showroom.

Reeds een
JOHANNUS orgel
vanaf
f 8300,-
(inkl. electr. nagalm)

nie. deijl
Orgels
Voorstr. 89 - 4132 AP Vianen
Telefoon 03473 - 6170

DOCUMENTATIE WORDT OP
AANVRAAG TOEGEZONDEN

PLAATS UW
FAMILIE BERICHTEN
IN BEWAAR HET PAND

Het adres voor
al Uw goede boeken

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

STICHTING REF. HULPAKTIE WOORD EN DAAD. GIRO 30.20.900.

Postbus 560, 4200 AN Gorinchem.

Vooraf gericht op hulp van kinderen in Guatemala, Haiti, India en andere landen.

Int. voor fin. adoptie: J. Slot, Rembrandtlaan 10, 3941 CH Doorn, tel. 03430 - 4103.